

MAANDBLAD

UITGEGEVEN DOOR HET NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG.

VERSLAG DER ALGEMEENE ZOMERVERGADERING, GEHOUDEN IN HEERLEN, OP WOENSDAG 1 AUGUSTUS L.L.

Tegen half twaalf opent de Voorzitter de vergadering, heet de aanwezigen, die zich door 't slechte weer niet hadden laten afschrikken, welkom en spreekt z'n vreugde er over uit dat deze bijeenkomst plaats vindt in Heerlen.

Immers sinds zijn bestaan, straks in December, 'n twaalf en een half jarig! — heeft 't Genootschap zeer veel steun, zoowel moreelen als financieelen, uit Heerlen ontvangen.

Waar de Secretaris in 't buitenland vertoefde, verviel punt 2 van de agenda, n.m.l. 't door hem uit te brengen verslag, en kreeg de Penningmeester 't woord, om de aanwezigen met cijfers te bewijzen dat 't Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, dank uiterste zuinigheid er financieel weer beter voorstaat. De kas wees over 't afgelopen jaar 'n batig saldo aan van f 450.—.

't Is nu maar te hopen dat vroeger genoten subsidies niet worden ingetrokken en bereids lange in 't vooruitzicht gestelde dito's mogen verleend worden.

't Algemeen streven naar bezuiniging valt zeker toe te juichen; bezuiniging mag echter niet zoo ver gaan dat ze 't geestelijk leven aantast; 't Genootschap met zijn Natuurhistorisch Museum werkt dat geestelijk leven in de hand; alles moet daarom gedaan worden om deze inrichtingen te doen blijven bestaan.

De Bibliothecaris, die om gezondheidsredenen niet naar Heerlen was kunnen komen, had 't volgend schriftelijk verslag ingestuurd:

Geachte Vergadering!

In de voormiddagvergadering van het „Natuurhist. Gen. in Limb.“, gehouden te Maastricht op 4 Oct. 1922, werd ik onverwacht, op voorstel van onzen geachten Voorzitter, bij acclamatie gekozen tot bibliothecaris. Ofschoon ik — kennende de langdurige ontstentenis van dien functionaris — wel eenigszins wist, dat die functie geen sinecure zou zijn, heb ik ze toch uit liefde en belangstelling voor het Genootschap aanvaard, en ben ik enkele dagen later aan den slag gegaan.

Mijn eerste werk was de aanwezige uitgebreide boekery, die als gevolg van genoemde ontstentenis in 't ongereede was geraakt, weer in orde te brengen, wat beteekent: de boeken, tijdschriften, brochures, monografieën en verdere pappassen een voor een van de plaats nemen, nakijken, stempelen en systematisch rangschikken, daarna weer uittaken, schrijver, titel, uitgever

en jaartal in 't klad opschrijven, dit alles duidelijk en netjes inschrijven in een legger en op afzonderlijke kaarten en ten slotte elk stuk of deel van een nummer voorzien.

Met dat alles was ik zoowat een 120-tal uren van mijn „vrijen“ tijd minder aangenaam, doch nuttig en druk bezig geweest, toen onze Voorzitter mij de blijde boodschap bracht, dat de U allen bekende, niet genoeg te waardeeren schenking van den Heer Dokter A. De Wever van Nuth, bestaande uit een eenig, vijf-groote kasten-vullend herbarium plus een rijke, uitgelezen plantkundige boekery was aangekomen en ondergebracht op de vriendelijke bovenkamer van 't gebouw over de Jeker. Aan die boodschap knoopte onze Voorzitter diplomatisch het dringende, doch hoffelijke verzoek vast, deze nieuwe bibliotheek het eerst te willen in orde brengen en catalogiseeren volgens kaartsysteem en wel met het oog op 't aanstaande Nederlandsche Natuur- en Geneeskundig Congres te Maastricht.

Ofschoon ik liever mijn eerstbegonnen werk zonder onderbreking hadde afgedaan, begon ik omstreeks half December, aan mijn nieuwe taak en had ze na hard werken tot begin April, een paar dagen vóór 't Congres, tot een bevredigend einde, mijn wankle gezondheid echter een eind achteruit gebracht, zoodat ik tot mijn spijt eenige weken absolute rust moest nemen.

Thans ben ik bij horten en stooten weer bezig met mijn eerste taak, namelijk met het schiften, ordenen en catalogiseeren van de groote bibliotheek in onze gewone vergaderzaal, en ik mag tevreden zijn als dit, eer het jaar om is, klaar komt.

Onder deze maandenlange, alles behalve prettige bezigheid heb ik me dikwijls afgevraagd, waartoe dit nu allemaal zal dienen, nu er toch zoo bedroevend weinig leden gebruik maken van die mooie, gemakkelijke en goedkoope gelegenheid, om de ten dienste staande werken op natuurhistorisch gebied tot verdere studie te benutten. Eerlijk gesproken, dikwijls heeft me de lust bekropen het begonnen werk gewoon te staken, doch de hoop, dat na volbrachten arbeid het misschien verkeeren zal, heeft me aangespoord te volharden tot het eind. Dan zal wellicht het gemakkelijk overzicht van den inhoud der bibliotheken, welke de beide tot algemeen gebruik gereed liggende catalogen den bezoekers zullen geven, menigeen opwekken en leiden tot zoeken en studeeren op het ruime veld van de overheerlijke natuur. Dat zal dan tevens de beste uiting zijn van dankbaarheid en piëteit, welke de leden den milden schenkers der boekenschaten verschuldigd zijn.

Ten slotte ben ik zoo vrij de vriendelijke uitnoodiging tot de geachte leden te richten, om het

voorbeeld van genoemde sehenkers te willen navolgen, zij het dan ook op minder grootsehn voet. Alle boekwerken op natuurhistorisch gebied zullen welkom zijn en dubbel welkom uitgaven over geologie, mineralogie en palaeontologie, daar de aanwezige werken van deze afdelingen in aantal en plunje inderdaad erbarmelijk afsteken bij hun beter verzorgde plant- en dierkundige soortgenooten. Ter verdere motiveering van mijn verzoek ben ik zoo vrij te verwijzen naar 't verslag van onzen Penningmeester, wiens jeremiade een nog niet geheel verstaend h rt hopelijk voor mijn bede zal hebben murw gemaakt.

Ik heb gezegd.

De bibliothecaris,
F. J. H. M. EYCK.

Maastricht, 1 Aug. 1923.

De Voorzitter braecht een woord van dank aan 't adres van Seeretaris en Bibliothecaris en sprak de hoop uit dat deze laatste functionaris dra heelemaal hersteld mocht zijn.

Thans ging men over tot de verkiezing van een Bestuurslid (vacature Mevr. van Iterson-Rotgans, die om gezondheidsredenen ontslag had genomen).

Nadat de Voorzitter een hartelijk woord van dank had gesproken tot Mevrouw van Iterson, met de beste wenschen voor hare gezondheid, werd bij aelamatie tot haar opvolger aangewezende heer Fr. van Rummelen uit Heerlen, eene keuze waarover de Voorzitter, die den heer v. R. schilderde als een der meest aetieve leden der Vereeniging, zijn bijzonder genoegen te kennen gaf.

Bij de rondvraag werden vershillende midelen besproken om 't Genootschap tot meerderen bloei te brengen, tevens werd besloten om eene verandering te brengen in de tot dusver gevoerde wijze van publiceeren door 't Genootschap. (Hierover zullen wij in 't volgend Maandblad nader uitwijden).

Nadat de Voorzitter een waardeerend woord had gericht tot den aanwezigen heere Jhr. Mr. L. van der Maesen de Sombreff, alsmede tot den vertegenwoordigers der Pers, en de heer Edm. Nyst den Voorzitter bedankt had voor diens leiding, werd de vergadering gesloten, en kreeg men gelegenheid om den inwendigen mensch te versterken, wat niet overbodig was, zooals zal blijken uit wat thans volgt, n.m.l. 't Verslag der Geologische excursie.

VERSLAG DER GEOLOGISCHE EXCURSIE.

Op 4 Juli l.l. werd op onze maandelijksche vergadering het besluit genomen, om aan de op 1 Augustus te houden algemeene zomervergadering in Heerlen, eene excursie te verbinden in Heerlen's omgeving. Gaarna aanvaardde ik de opdracht om deze excursie voor te bereiden en te leiden.

Daar ons Genootschap in 1912 kennis gemaakt had met de geologische problemen die de Heerlensche en Brunssumer Heide te aansehouwen geven, werd voor deze gelegenheid voorgeslagen het zuidelijk van Heerlen gele-

gen landsehap te bezoeken. De route was gekozen door de schilderaetige wegen aan den westrand van het Heerlener keteldal naar het hoogste punt in de omgeving bij Ubagsberg. Hier en daar zoude uitzicht genomen worden vanaf de hooger gelegen plateauranden, ten einde den bouw van het landsehap te kunnen overzien.

Helaas! Voor een groot gedeelte is het bij plannen gebleven. Liet het weer zieh bij de afreis niet ernstig aanzien, zoodra we in het excursieterrein aankwamen paktten zieh donkere wolken samen en in een minimum van tijd werden we door hagelslag bekogeld en daarna door regendroppels als pijpenstelen nagespoeld. Het leek wel of de exeursionist, die even te voren de opmerking gemaakt had, dat we dit jaar nog geen goed onweer hadden meegemaakt, den toorn der goden had gaande gemaakt. De holle wegen werden in kleine bergbeekjes hersehapen. Op ziehzelf beshouwd is een dergelijk phenomeen niet oninteressant. Men krijgt een idee van de kracht der erosie door water, welke wijlen E. Heimans ons zoo natuurgetrouw geschilderd heeft in zijn boek „Uit ons Krijtland”. Doch hoe leerzaam de waarnemingen van een dergelijk natuurverschijnsel overigens ook zijn mogen, ons kwam het op dat moment slecht van pas. We waren er door genoodzaakt het program aanmerkelijk te bekorten en zagen enkele excursionisten den terugtocht aanvaarden. Het grootste gedeelte van het gezelschap liet zieh echter door de herhaalde regenbui en modderige wegen niet afschrikken en heeft de verkorte excursie geheel medegemaakt. Wij hopen, dat zij ook over den verkorten tocht voldaan zijn, en een volgenden keer, als wij het geheele programme nog eens op de agenda plaatsen, rekenen wij op hun trouwe opkomst.

Laat ik thans een klein overzicht mogen geven van hetgeen wij toch nog konden bezichtigen.

Groeve „Welterberg”.

Bij het Weltershueske verlieten wij den grooten weg Heerlen—Valkenburg, en volgden den landweg (Mergelberg) die naar het dorpje Ubagsberg voert. Even voor het bereiken van den wegvijfsprong bij het hoogtepunt 116 stonden we in het verlengde van den Oost-Westelijk verloopenden steilrand, welke ongeveer vanaf dit punt verloopt zuidelijk van het dorpje Kunrade naar Croubeek, parallel aan den weg Heerlen—Valkenburg. Deze steilrand valt samen met de door Klein gecarteerde „Storing van Kunrade”. (1) Zuidelijk van de storing ligt onmiddellijk onder de verweeringsleem (Kleefarde) Kunrader krijt, hetwelk stijgt tot 198 M. + A. P. bij Huls, om van hier te dalen tot eirea 175 M. + A. P. aan den weg Ubagsberg—Weltershueske. Even oostelijk van Kunrade werd het in een waterput aangetroffen bij 6 M. onder maaiveld of ± 100 M. + A. P. Het versehuivingsbedrag der Storing van Kunrade bedraagt dus op deze vergelijkingslijn aan de oppervlakte van het Krijt rond 75 M. Dr. W. C. Klein berekende een versehuivingsbedrag van rond 85 M. op de vergelijkingslijn Bergsehe Weg—Lindelauf.

Bij Weltershueske werd in boring No. 17.